

Geerten Meijsing, *De Grachtengordel* – het complete handschrift

Drie halfflinnen cahiers, 29 x 20 cm., ca. 300 pagina's per deel. Recto's beschreven met vulpen, met hier en daar een correctie of doorhaling. Aanvullingen en uitgebreidere correcties op verso's. Drie los ingevoegde, aanmoedigende briefjes: twee van zijn dochter ('Papa, je moet goed WERKEN') en één van iemand anders. Voorin cahier II is een foto geplakt van een schaars geklede dame – ter inspiratie? In cahier III worden de laatste hoofdstukken van *De Grachtengordel* voorafgegaan door 115 (recto-)pagina's handschrift van 'Semper' (wat *Altijd de vrouw* (1991) zou worden) en gevolgd door één zin van 'De kunst van Jan Pieter Guépin' en 7 pagina's 'Stravinsky-voorwoord', Meijsings voorwoord bij het door hem vertaalde, maar nooit verschenen *Poétique musicale* van Igor Stravinsky.

Los bijgevoegd:

Werkschema voor *De Grachtengordel* (39 x 55 cm.): tabellen, getypte pagina's op karton geplakt. Met aanvullingen in handschrift.

Doorslag van een brief aan Joost Zwagerman. Geschreven te Arsina, 25 juli 1992. 4 vel, getypt, met onderstrepingen in rood potlood.

Prijs op aanvraag

TWEDE DEEL		DERDE DEEL	
MAANDEN			
hoofdstuk 1	5200	hoofdstuk 1	1200
OPRECHTING	november 87	STAD D'EGHE	v.v. 7 april 1988
hoofdstuk 2	1200	hoofdstuk 2	5000
BOEKEN	december 87	ELKE	18e week
hoofdstuk 3	3200	hoofdstuk 3	2000
LETTERBANK	n.v.	STROELAN	18e week
hoofdstuk 4	5200	hoofdstuk 4	1200
WEDDONG	april 88	HOE... (over de...)	18e week
hoofdstuk 5	1200	hoofdstuk 5	2000
AM 'T REE	11 april 88	HOE... (over de...)	18e week
hoofdstuk 6	1200	hoofdstuk 6	2000
WELJED	11 april 88	WETAGN LIEDE (?)	18e week
hoofdstuk 7	3200	hoofdstuk 7	5200
MET SCHUWERS	14 88	HOE... (over de...)	18e week
hoofdstuk 8	3200	hoofdstuk 8	2000
DE NACHT VAN HET EEN	oktober 87	HOE... (over de...)	18e week
hoofdstuk 9	3200	hoofdstuk 9	2000
KACHTERS & PARATERS	L. A.	ALBESSE PERS	18e week
hoofdstuk 10	5200	hoofdstuk 10	5200
TRIBUN	11 april 88	KIMMERS	18e week
hoofdstuk 11	2000	hoofdstuk 11	2000
HOE... (over de...)	11 april 88	HOE... (over de...)	18e week
hoofdstuk 12	1200	hoofdstuk 12	1200
HOE... (over de...)	11 april 88		

Op de eerste pagina van deel I staat een soort motto: ‘Niets in dit boek is waar dus hoeft niemand zich beledigd te voelen, omdat [het niet?] geschreven is om te beledigen.’

Aanvankelijk heet de hoofdpersoon Erik Gardenier, maar gaandeweg wordt dat Erik Provenier, de naam die het uiteindelijk is geworden.

Onder elk hoofdstuk wordt vermeld uit hoeveel woorden het bestaat, soms met berekeningen waaruit men zou kunnen afleiden dat 3200 (of 5200) woorden het ideale aantal is voor een hoofdstuk, bijvoorbeeld:

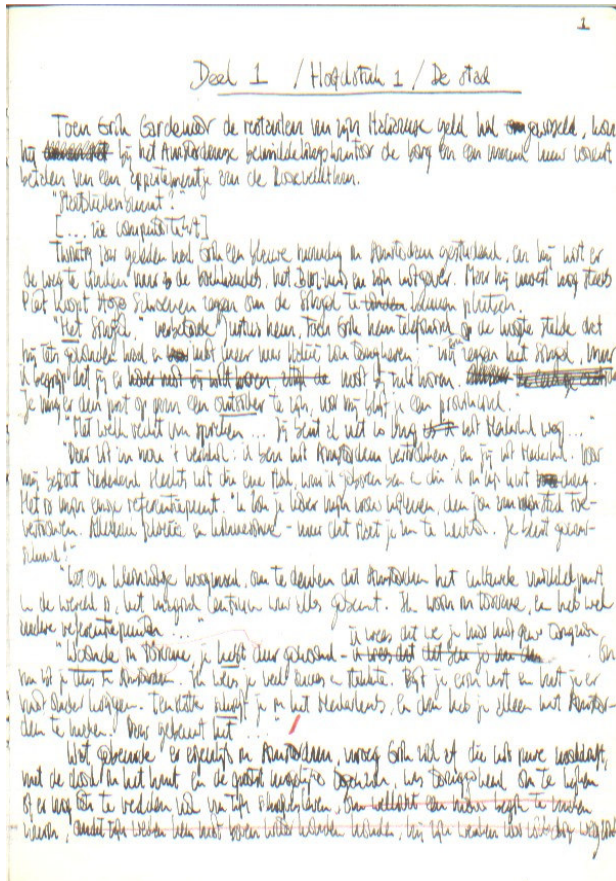
5846

5200

646 teveel

Ergens staat achter zo’n berekening: ‘(twee bladzijden) (opdat ik nog kan strepen)’. Uit het werkschema blijkt dat Meijnsing streefde naar groepjes van drie hoofdstukken met per groepje 9600 woorden – de ene keer 1200, 3200 en 5200, de ander keer drie maal 3200.

Er is flink gestreept en veel veranderd in de definitieve versie. Waarschijnlijk is het manuscript uitgetypt op de uitgeverij en heeft Meijnsing daarin nog veel verbeterd en veranderd.

Dit is het complete, en enige, handschrift van de sleutelroman *De Grachtengordel* (Amsterdam, De Arbeiderspers, 1992).

Reinjan Mulder schreef in NRC-Handelsblad, 28 augustus 1992: ‘In zijn deze week verschenen roman *De grachtengordel* heeft [Geerten Meijnsing] het door hem gehekelde geroddel en gemanipuleer tot in het absurde in de praktijk gebracht. If you can't beat them, join them, moet hij hebben gedacht. Ik kan me niet herinneren ooit eerder een boek te hebben gelezen waarin zoveel herkenbare Amsterdamse schrijvers en uitgevers, met hun goede en slechte eigenschappen zijn afgeschilderd. En ik weet ook zeker dat er de laatste jaren weinig boeken zijn geweest die zoveel aanleiding zullen geven tot geklets als dit. *De grachtengordel* is daarmee een self fulfilling prophecy: alleen al door de manier waarop het is opgezet, zal het zijn eigen gelijk afdwingen. [...]

Er zitten gedegen, betogende stukken in, die doen denken aan de boeken die Meijnsing vroeger onder het pseudoniem Joyce & Co schreef. Er zijn realistische delen, verwant aan Meijnsings latere werk. Er is satire en polemieek. En soms beoefent hij, niet onaardig, het genre van de pastiche. [...]

Wie ook maar iets van Geerten Meijnsing weet, ziet dat het verhaal in hoge mate autobiografisch is. *De grachtengordel* gaat over een ongeveer veertigjarige schrijver uit Haarlem die na een jarenlang verblijf in Italië besluit naar Amsterdam te komen. Hij heeft verschillende boeken geschreven die nooit veel succes hebben gehad, maar nu stort hij zich met hart en ziel in het rijke literaire leven. Hij bezoekt lezingen en manifestaties, hij praat met collega's, uitgevers en critici. En het resultaat blijft niet uit. Aan het slot wint hij, net als indertijd Geerten Meijnsing, de AKO-literatuurprijs.'

De brief aan Zwagerman is een antwoord op 'de eerste lezersreactie die ik krijg' en een uitgebreide toelichting op het boek. Een onthullend schrijven! Zwagerman heeft, na A.F.Th. van der Heijden, geweigerd *De grachtengordel* te presenteren en uit de brief blijkt dat hij Meijnsing tot het schrijven van de roman heeft gebracht door een opmerking over een 'schandelijke passage' in *Veranderlijk en wisselvallig*, het boek waarmee Meijnsing de AKO-prijs won. 'Schaamteloosheid,' schrijft Meijnsing, 'is een schrijversdeugd en dat geldt vooral voor schaamte over iets jezelf betreffende: je moet in je eigen vlees durven snijden, je eigen bot kunnen afkrabben, zodat het zelfs bij de lezer pijn doet...' En: 'Ik wil op het scherp van de snede schaatsen van wat juist geen autobiografie is...'

De grachtengordel is een uniek boek binnen het oeuvre van een voor Nederland unieke schrijver en dankzij de vele veranderingen die de tekst na het schrijven nog heeft ondergaan, biedt dit handschrift, samen met het werkschema en de brief aan Zwagerman, een bijzondere inblik in de totstandkoming van de roman, wat des te bijzonderder is aangezien er niet of nauwelijks handschriften van Meijnsing in openbare collecties te vinden zijn.